

MARLISCO: Avrupa Denizleri Boyunca Farkındalık Yükseltme

MARLISCO projesi (MARine Litter in European Seas: Social Awareness and CO-Responsibility), Avrupa'nın dört Bölgesel Denizde (Kuzey-Doğu Atlantik, Baltık, Akdeniz ve Karadeniz) deniz çöplerinin sürdürülebilirlik ilkesi dahilinde yönetimi için ortak bir vizyon doğrultusunda önemli aktörler arasında ortak sorumluluğu, halkın farkındalığını arttırmayı, diyalogu kolaylaştırmayı ve teşvik etmeyi amaçlamaktadır. MARLISCO'nun aktiviteleri, 20 kıyı ülkesinden 15 ortağın işbirliği ile hazırlanmıştır. Haziran 2012'den Haziran 2015'e, MARLISCO, deniz çöpünün kaynakları ve eğilimi üzerine bir çalışmanın, en iyi uygulamalar koleksiyonunun, kamu algı anketlerinin, gençler için video yarışmasının, web belgeselinin, atölye çalışmalarının, festivallerin ve temizlik aktivitelerinin dahil olduğu çok çeşitli aktiviteler geliştirmiştir. Ayrıca e-oyun, gezici sergi, güncel materyaller ve dahası gibi bazı eğitim araçları geliştirilmektedir. MARLISCO Hakkında daha fazla bilgi için www.marlisco.eu

Bilimsel Koordinatör: Prof. Michael Scoullas

Editörler: Iro Alamepi, Vicky Malotidi, Thomie Vlachogianni & Michael Scoullas

Metin Düzenleme: Kathy Angelopoulou

Metin Çeviri: Türk Deniz Araştırmaları Vakfı (TÜDAV)

Sanat Yönetmeni: Antonis Kapiris / Tangram Creative Studio

Kaynak: Scoullas Michael, Alamepi Iro, Malotidi Vicky, Vlachogianni Thomie "Know, Feel, Act! to Stop Marine Litter: Lesson plans and activities for middle school learners", MIO-ECSDE, 2014
© MIO-ECSDE, 2014

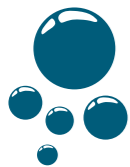
MIO-ECSDE ve MEDIES

Çevre, Kültür ve Sürdürülebilir Kalkınma için Akdeniz Bilgi Ofisi (MIO-ECSDE), Akdeniz'deki en büyük federasyonlardan birisidir. MIO-ECSDE 1995 yılında kurulduğundan beri, Avro-Akdeniz sahnesinde, Sivil Toplum müdahalesi ve temsili için teknik ve politik bir platform gibi hareket etmiştir. Atina, Yunanistan temelli bir kuruluştur.

Johannesburg'da başlatılan (WSSD, 2002), Çevre ve Sürdürülebilirlik için Akdeniz Eğitim Girişimi (MEDIES), MIO-ECSDE'nin, EDS yayınları, eğitimleri doğrultusunda kapasite gelişimini sağlama amacıyla olan birincil eğitim koludur.

MIO-ECSDE iletişim: **W** www.mio-ecsde.org, **E** info@mio-ecsde.org, **T** +30 210 3247490

MEDIES iletişim: **W** www.medies.net, **E** info@medies.net f/b www.facebook.com/MEDIES.net

**ÖĞREN,
HİSSET,
HAREKETE GEÇ**
Deniz Çöpünü Durdurmak için

GİRİŞ, KAPSAM & İÇERİKLER

Deniz Çöpleri Konusu:

Kıyılarımıza ve denizlerimize atılmış, boşaltılmış veya terkedilmiş deniz çöpleri ya da benzeri kalıcı maddeler; çevre, insan sağlığı, güvenliği ve yaşam alanlarımız için giderek artan bir tehdit haline gelmektedir.

Neyse ki bu, dünya denizlerinin en zorlu problemlerinden biri olmasına rağmen her birimizi çözümün bir parçası haline getiren bir durumdur. Çünkü her bir deniz çöpünün tek bir kaynağı vardır, İNSAN. Aslında problem, başlıca üretim ve tüketim alışkanlıklarımızdan ve çöplerimizle nasıl ilgilendiğimizden kaynaklanıyor. Bu anlamda, çöp üretimimizi minimize etmek, çöpleri denizlerimizden ve suyollarından uzak tutmak, denizel çevre ve yaban hayatın koruyucusu olmak çok önemlidir.

Eğitim Materyalinin Kapsamı ve Vizyonu

Başlıkta da görüldüğü üzere, "Deniz Çöpünü Durdurmak için Öğren, Hisset, Harekete Geç!" eğitim materyali, Avrupalı öğretmenleri ve öğrencileri,

denizlerimizdeki ve kıyılarımızdaki deniz çöpü problemi hakkında bilgilendirmek, deniz çöpü konusunda daha hassas olmalarını sağlamak ve bu problemle başa çıkmak üzere harekete geçirmek için hazırlanmıştır.

MARLISCO projesi kapsamında hazırlanan eğitim materyali çeşitli dillere çevrilmiş ve proje süresi içinde (2012-2015) 15 ortak ülkede uygulanması planlanmıştır. 17 öğrenme aktivitesini barındıran materyalde, bu çevresel sorunun özellikleri, kaynakları, etkileri ve bu soruna başa çıkmanın muhtemel yolları, çevresel, sosyal, kültürel ve ekonomik bakış açılarıyla ele alınmaktadır. Eğitim materyali, 10-15 yaş arası çocuklara sunulmak üzere tasarlanmıştır ancak diğer yaş gruplarında da öğretmenlerin kullanabileceği bir materyaldir.

Tüm eğitimciler, genç öğrencilerin deniz çöpü konusunda gözlem, merak, hayal etme, yaratıcılık ve eylem becerilerini geliştirmek üzere bu materyali araç olarak kullanmaya davetlidir. Sürdürülebilir Gelişim için Eğitim çizgisinde olan bu materyal, deniz çöpünü bugünün çevresel şartları ve sürdürülebilirlik değişimlerinin parçası olarak daha geniş bir pencereden göstermektedir.

Bu materyal Avrupa Birliği tarafından finansa edilen bir FP7 projesi olan MARLISCO çerçevesinde hazırlanmıştır. Bu materyalde yer alan görüşlerin ve düşüncelerin tüm sorumluluğu editörlerindir, Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmamaktadır.

Aşağıdaki tablo, materyaldeki aktivitelerin, eğitim hedeflerinin ve her bölüme ilişkin temel metotların taslağını göstermektedir.

BAŞLIK	EĞİTİM AMACI	AKTİVİTENİN TÜRÜ (Uygulanan Temel Metodoloji)
Giriş, Kapsam & İçerikler	Bu bölüm eğitim materyalinin içeriğini ve kapsamını, bunların yanı sıra ortakları, sponsorları vb. gösterir.	
Eğiticiler için notlar	Bu nasıl kullanılır bölümü, öğreticiler için, onlara aktiviteleri yürütme konusunda destek sağlamak için ipuçları ve metodolojik kılavuz içerir.	
Bölüm A: DENİZ ÇÖPLERİNİ TANIYORUZ Bu bölümde öğrenci deniz çöplerini, bu çöpleri gözlemlemeyi, çöplerin çeşidini ve özelliklerini tespit etmeyi öğrenir.		
A1 Deniz Çöpünün Tanımlanması ve Sınıflandırılması	- Tanımlama ve sınıflandırma becerileri için çalışmalar. - İfade etme ve haberleşme becerileri için çalışmalar. - Deniz çöplerinin oluşma yolları ve onları belirlemeye yönelik tartışmalar.	OBJELER VASITASIYLA ÖĞRETME: Bir çöpü tanımlama ve sınıflandırma üzerine oyunlar. Tanımı geliştirmeye yönelik beyin fırtınası
A2 Çöplerle Deney Yapmak	- Deniz çöplerinin belirli özellikleri üzerine deneyler. (i. yüzerliği, ii. rüzgarla sürüklenme potansiyeli, iii. karaya vurma ihtimali iv. çözünmesi) - Deniz çöplerinin özelliklerinin buldukları bölgeye etkilerinin incelenmesi. - Çöplerin, zaman doğrusundaki yerlerinin belirlenmesi. (birkaç gün – asırlar)	Basit deneyler.
A3 Deniz Çöpü Takibi	- Deniz çöplerinin sınırları olmayan bir problem olduğunu, "durmaksızın" oradan oraya dolaştığını anlama. - Deniz çöplerinin muhtemel son varış noktalarının incelenmesi, örneğin çöp adaları vb. - Deniz çöplerini engellemeye yönelik muhtemel davranışlar üzerine düşünme.	Haritalama çalışmaları. (yönlendirme, haritaların yorumlanması)
A4 İlk 10'u Tahmin Ediyoruz	- Hipotezler oluşturma, veriler üzerinde çalışma ve en sık görülen deniz çöplerini bulma. - Tabloları ve verileri karşılaştırmaya ve okumaya yönelik çalışmalar. - Kendi davranışlarımız üzerine yönelmenin, çöp üretimini azaltabileceği fikrinin yansıtılması.	GELİŞTİREN GRUP ÇALIŞMASI - sonuçlar – ulusal verilerin Avrupa verileri ile karşılaştırılması Açık Alan Çalışması
Bölüm B. KARASAL VE DENİZEL KAYNAKLAR Bu bölümde öğrenciler, deniz ortamına gelen çöplerin geçtiği yolları öğreniyor.		
B1 Görünmeyeni Görmek	- Gözlem, veri toplama, sınıflandırma ve tablo oluşturma çalışmaları. - Atık üretiminin kaynağında engellenmesi fikrinin yansıtılması. - İyileştirme ve engelleme eylemleri önerilmesi.	Mahallede Açık alan Çalışmaları İzleme & Veri Analizleri & Birleşimleri
B2 Deniz Çöpünün Temel Sebepleri	- Deniz çöplerinin özellikle nereden geldiğini ve deniz ortamına genellikle nasıl ulaştıklarının keşfedilmesi. - Doğru işlem görmemiş veya doğru bertaraf edilmemiş çöplerin nasıl deniz çöpleri haline geldiğinin öğrenilmesi. - Çöplerin, insanların alışkanlıklarına göre varış noktalarının belirlenmesi.	Kaynak araştırması/ Web araştırması
B3 Daha Derinlere: Hassas Düşünebilmek ve Basının Etkisi	- Tercihen yerel, gerçek bir durumu temel alarak, deniz çöpleri oluşumunun derinliğe bağlı analizi. - Çözüm ve sonuç odaklı çalışma becerileri üzerine çalışma. - Basını okurken eleştirel davranışın benimsenmesi.	Medyada yayınlanmış yazılarda analizler.
B4 Alışkanlıklarımızın listesini yapmak	- İnsanların deniz çöpleri ile ilgili davranışlarının incelenmesi (atık yönetiminde insan alışkanlıkları, deniz ortamına ve kıyısız ortama yönelik tüketim ve duyarlılık). - Doğru işlem görmemiş ya da bertaraf edilmemiş atıkların nasıl deniz çöpüne dönüşebileceğinin keşfedilmesi. - Deniz çöpü oluşumunu engellemeye yönelik muhtemel tüketim karşıtı alışkanlıklar üzerine düşünme.	Röportajlar ve/veya sorular yoluyla anketler.

BAŞLIK	EĞİTİM AMACI	AKTİVİTENİN TÜRÜ (Uygulanan Temel Metodoloji)
Bölüm C: DENİZ ÇÖPLERİNİN ETKİLERİ Öğrenciler deniz çöplerinin ekosistem üzerindeki ve sosyo-ekonomik etkilerini keşfeder.		
C1 Hepsi Temizlendi	- Deniz çöplerinin yaban hayatında sebep olduğu zorlukların "tecrübe" edilmesi. - Empati çalışmaları (başka bir varlık tarafından tecrübe edilen duyguları tanıma kapasitesi) - Deniz çöplerinin deniz yaşamı için oluşturdukları tehditlerin farkında olunması.	TAKLİT VE BENZETME (Hareketli aktiviteler)
C2 Hayvan Hikayeleri	- Deniz çöplerinin deniz canlılarının sindirim sistemleri üzerine etkileri ve canlıların çöplere dolanma tehlikeleri hakkında farkındalık sağlanması. - Denizel türlerin deniz çöpleri ile karşılaştıklarında nasıl hissettiklerinin "tecrübe" edilmesi.	ROL KARTLARI vasıtasıyla deniz yaşamı öğrencilerinin deniz çöplerinin oluşturabileceği muhtemel tehditleri hayal etmeleri
C3 Ne kadar zararlı?	- Farklı deniz çöpü çeşitlerinin deniz canlıları üzerindeki potansiyel etkinin önceden görülmesi. (örneğin, sindirim, dolanma, vb.) - Çeşitli deniz çöplerinin zararlılık dercesine göre sıralanması. - Öğrencilerin kendi fikirlerinin karşılaştırılması ve "sınıf ortalamasına" ulaşılması. - Deniz atıklarının hayvanlar, insanlar, vasıtalar ve yaşam ortamları üzerindeki etkilerinin keşfedilmesi. - "En tehlikeli" deniz çöpü için poster çizilmesi.	Bireysel ve grup olarak HİYERARŞİK aktiviteler ve sınıfça belirlenmiş en tehlikeli deniz çöpünün tespit edilmesine yönelik MATEMATİK hesaplamaları. - Daha sonra kendi sonuçlarını karşılaştırırlar ve yayınlarlar vb.-
C4 Deniz Çöpü Sorununu Halletmeye Gücümüz Yeter Mi?	- Deniz çöplerinin etkileri üzerine çalışmalar. - Karmaşık bir sürdürülebilirlik sorunu üzerine çalışmalar ve bir sonuç çıkarma. - Karar verme üzerine çalışmalar.	PROBLEM ANALİZLERİ (yazı analizleri)
Bölüm D: SONUCA YÖNELİK ÇALIŞMALAR Öğrenciler deniz çöpünü engellemeye yönelik atabilecekleri adımları öğrenir, bireylerin ve organizasyonların problemler hakkında ne yaptığını araştırır – ulusal ve uluslararası (bölgesel) boyutta – diğer insanları muhtemel çözümler anlamında eğitmeye yönelik yollar keşfeder.		
D1 Deniz Çöpüyle Mücadele İçin Politika Araçları.	- Deniz çöplerinin küresel bir problem olduğunun anlaşılması sağlanıp AB ile bağlantılı olarak bölgesel ve uluslararası eylemlerin araştırılması. (inisiyatifler + politikalar)	WEB ARAŞTIRMASI
D2 Geleceği Düşünmek	- Deniz çöpleri probleminin gelecekte nasıl olacağına dair bir bakış açısı kavrama. - Gerçekleşmesi muhtemel ve tercih edilen bireysel ve toplumsal geleceğin analizi. - Tercih edilen geleceğin sağlanması için gerekli değişimi sağlayacak işlemlerin keşfedilmesi.	Bireysel ve grup olarak TASARLAMA çalışmaları.
D3 Değişim Fırsatı	- "Bir kişi, bir eylemin doğru/ekolojik/sorumlu bir davranış olduğunu bilmesine rağmen, neden çoğu zaman diğer faktörler bu kişiyi baskılar?" sorusunun araştırılması. - Bizi kontrol eden güdülerin tüketim alışkanlığımızın arkasında olduğunu belirlenmesi.	ENGEL ANALİZLERİ/DEĞER ANALİZLERİ
D4 Sende Katıl	- Plaj ya da nehir temizleme aktivitesine katılma. - Ortak bir sebep için kolektif çalışmalara katılma. - Bir okulda/ toplulukta değişim gerçekleştirmek için profesyonel bir eylem uygulanması. (örneğin geri dönüşümlü atıkların ayrıştırılması; tek kullanımlık malzemelerin azaltılması; vb.) - Problemin bir parçası iken probleme karşı yaratıcılığın teşvik edilmesi.	Bir temizleme aktivitesinin KATILIM. Açık alan çalışması.
D5 Kamuya Ulaşmak	- Çevresel bir kampanyada sergilenen görsel mesajın başarı faktörü analizi. - Başkalarını ikna etmek için profesyonel anlamda çevreci bir tutum sergilenmesi. - Daha etkili iletişim sağlamak için deniz çöpü problemleri (sınamaları) ve muhtemel çözümler. - Mahallelerinde/okullarında/kumsallarında, farkındalık artırıcı kampanyalar ve etkinlikler tasarlama ve organize etme. (kumsal girişine kurulmak üzere bilgi masası tasarlanması vb.).	KAMPANYA ARAÇLARI & SEÇENEKLER.

